

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.
A „Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz Laktanya-utca 28. szám. — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés.

Előfizetési díj: egész évre helyben 10 korona. Vidékre 11 korona.

Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomdai műintézet Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: petit soronként 12 f. — A nyílt térben egy sor 20 f.

Hirdetéseket elfogadnak minden hirdetési irodában.

XIII. évfolyam.

Vasárnap 1904. évi október 9-én.

41. szám.

A b a b o n a.

Igaz, hogy boszorkányokat ma már máglyán el nem hamvasztanak, mivel bölcsek Kálván királyunk már a 13. század vége felé kimondta, hogy „de strigis nulla fiat questio,“ de azért a boszorkányság, a természetfeletti hitnek áramlata még nagyon is él a nép lelkületében s a babona — sajnos — még mindig buján tenyészik köznépünk gondolkodásában.

Ha egészségével nem törődő, a természet rossz befolyásától óvakodni nem képes alsóbb rétegeit miveletlen népünknek betegség éri, csakhamar a javasasszonyhoz folyamodnak, kinek természetfeletti bűvös varázserejében többet bíznak, mint az okleveles orvos gyógyításában.

Nincs ugyan statisztikája azon sok áldozatnak, melyeket a babonaság kuruzslása évenként elragad, de bizonyos, hogy a tulvilágra átmenő, orvosi kezelés nélkül maradt sok halandót először reálolvasás és tudja Isten miféle lókuszt-pókuszszal kintarták meg, mielőtt meghalt.

Nem használ az ingyen gyógyítás, nem az állam humanizmusa, szemben a szenvedő emberiséggel: korlátolt, lelki szegénységbe elmerülve inkább a babonaság kuruzslás karjaiba veti magát a mi népünk s ettől várja üdítő gyógyulását. Ha egészen nem is fojthatja el az állam hatóságaival ezen butító és életrontó üzemeket és titokban azok bizonyos fokig érvényesülnek, de mégis fellebbezésre kivánatos, hogy rendőri közegeink

azokat az eddiginél élénkebb, fokozottabb figyelemmel kísérjék.

Annyit irnak a szegény nép, a nemzet lakosságának számszerű emelése, a hatványozott és minden áron előmozdítandó lélekszám propagatív tényezőiről, de ritkán látni, hogy a babona pusztító hatását vennek számba, pedig ezek pusztulnak általa legegészségesebb, legszívósabb földművelőink közül.

A nagy szellemi korlátoltságnak, a tehetetlen fatalizmusnak szülötte ez a kuruzsló babona, a mely természetesen szembe száll bármely betegséggel reálolvasás és a kuruzslás mindenféle eszközeivel s ha van mód, melylyel a babonát, a kuruzslást kiirtani és későbbi rossz következményeit köznépükről elhárítani lehet, úgy egyedül a közműveltségnek szellemi és lelki emelése az.

Ha már a család nem eléggé felvilágosodott arra, hogy a gyermekeit józan, világos gondolkodásban felnevelje, ámbár nehez a babona, az ördögök kiűzése, mégis sokat tehet az ügybuzgó, hivatásától áthatott tanító, ha okos, meggyőző beszéddel a fiatal, fejlődő lelkeket ezen, későbbi életükre nézve sötét, butító árnyéktól megmenteni kívánja.

Ez a szó legnemesebb értelmében lélek- és embermentő munka még arra nézve is, aki nem hivatásos tanító; minden emberbarátnak kötelessége, hogy — a mennyiben erejében áll — felebarátját ezen tévelygéstől megmentse.

Megkell értetni a néppel, hogy vaksét a természet rendje szerint egyáltalában

nem létezik az isteni Gondviselésben, legfeljebb véletlen, melyre az emberi véges ész előkészítve nincs. hogy ok és okozat nélkül nincs tünemény s hogy eszerint a babona, a természetfeletti erőben való hit nem más mint a pogány vallás rut maradványa.

Mikor a képzelő tehetség szellemekkel, démonokkal, istenekkel népesíté be környezetét, akkor igen is fel kellett támadnia a babonának és uralkodni a lelkeken, de nem most, az ész mai felvilágosodása, az emberi szellem modern ésszerű kutatásai mellett.

Sodálatos jelenség, de városunkban is tapasztaljuk, hogy vannak magukat a jobb polgárokhoz számító emherék, a kik a nép előtt ócsárolják a doktorokat és igyekeznek a kuruzslók karjai közé kergetni őket.

Sokán tudáskodnak, minden előtanulmány nélkül; — derűre borúra ajánlják ezt, vagy amazt, sokszor menthetlen beteggé tévén tanácsaikkal a betegeteket és szenvedőket.

Igen fontosnak tartom ezt a tárgyat s a köznépünkben ma is uralgó babona a modern kultúra gúnyját képezi, mely lédérként ül a főkben és lelkekben, de amelyet el kell üznünk; először és mindenek előtt világosság legyen a gondolkodásban és csak azután nyílik meg a valódi kultúra előttünk, melyet épen az alsóbb néppel meg kell ismertetni.

R. Á.

Tárcza.

A csók.

A csóknak épp úgy, mint minden máznak, története van. Keletkezését illetőleg az első nyomok ósrégi időbe vezetnek vissza és ugyancsak számos mende-monda maradt fenn róla napjainkig. A történelem elavult, sarga lapjait forgatva, vesünk egy pillantást a múltba.

Már az első emberpár csókolódzott. Erről a biblia is említést tesz.

Egy igen kedves dolgot találunk a biblia-ban az első csók elcsattanásáról. Történt pedig, hogy a paradicsomban Ádám apánk kapta az első csókot az Ur Istentől, akkor, midőn életet lehelet belet.

A második csókot már Ádám adta Évának, amidőn az első asszony terebélyes fa árnyékában pihent. Ugy történt a dolog, hogy Éva anyánk egy verőfényes délután elszendergett. Amint ott pihent a szabad természet lágy ólén, döngéselő méhecske ropkodott körülötte. A zummogó állatka előtt az első ember szokatlanul tunt fel Nyilván azt hitte, hogy az első asszony a legszebb rózsaszál, amely a nagy paradicsomban virít. Így történt, hogy nagy fáradsággal összegyűjtött viragporát Éva asszony ajakára hintette. Ádám, kiről tudvalevőleg

azt jegyezték fel, hogy a legjobb férfi volt, ódament alvó élete párjához, hogy elkergesse a zummogó kis méhecskét és észrevette Éva asszony ajkán a viragport. A jó öreg daczára, hogy az első férfi volt, rendelkezett némi illetudással. Udvariatságnak tartotta, hogy egy nő ajkát az ujjával érintse meg, azért az ajkával közelített hozzá és úgy próbálta leszedgetni a viragport. A midőn az ajka odatapadt Éva asszonyhoz. Évat valami különös, gyönyörteljes érzés fogta el. Felébredt, magához ölelte Ádámot és manóritasan adta vissza a csókot, amely édes volt, talán édesebb, mint a paradicsom tiltott gyümölcse. Ezt a bájos jelenetet egy fekete rigó is végignézte a sűrű lomb satorából. Az első ember csókja oly hatással volt a kedves éneklő madárra, hogy örömben futyulni kezdte: „Lennék én rózsza, rózsabimbó, lennél te méh...“ (Őnök nem hiszik, de ez így volt.)

Ezt tartja a legenda az első csókról, amely ketségkivül édes volt, mert a viragpor Éva asszony ajkán mézzé vált.

A történelem a csók eredetét Troja szétrombolásának idejéből származtatja. Ez időből szintén legenda maradt fenn a csókról. Amidőn Troját, a vagy várost, szétrombolta az ellenség, egy csapat férfi és nő menekült el a füsttől romok közül, hogy új hazát keressen.

Viszontagságos utazás után a Tiberis partján állapodtak meg. A férfiak az akkori szokás

szerint megmentett szekerüket, házi eszközeiket halomra gyujtva, elégették és a földterület meg szemlélésére akartak indulni. Az indulás előtt az asszonyok és leányok valami új ismeretlen bucsuzási módon törték a fejüket. Hosszas tanácskozás után elhatározták, hogy ajkaikat a férfiak ajkához illesztik. Ez elég újsg volt abban az időben s ez a férfiaknak annyira megtetszett, hogy el se indultak az új haza meg szemlélésére, hanem letelepedtek ott és megalapították azt a nagy várost, amelyet ma Rómának neveznek. — Róma tehát a csóknak köszönheti létezését, vagyis inkább az asszonyoknak.

A csók ez időtől kezdve divatba jött és innén indult ki világhódító útjára.

Romulusz császár uralkodásának idejében a római asszonyok nagyon szerették a szirakuzi bort. A bor élvezete kötelező volt és hogy manapság a férjnek neje eltartásáról kell gondoskodnia, úgy kellett akkoriban azzal is törődni, hogy felesége a borban szűkséget ne lsson. Ha a férj hazajött, első doga az volt, hogy neje száján meggyőződjék, vajjon ivott-e az asszony elegendő bort. Az ilyen vizsgálatoknak rendesen csók lett a vége. Rómában a csókolódzás valóságos mánia lett, úgy, hogy ismerős, vagy ismeretlen, akivel csak összetalálkozott, nyilvánosan csókolódzott. Így történt aztán, hogy a rómaiak törvényvel korlátozták a csókot és szigorúan büntették a törvény megsze-

NAPI HIREK

Ő felsége a magyar király nevénapját, mint minden évben illő kegyelettel ünnepelte meg a múlt kedden városunk közönsége. A templomokban hálaadó istentiszteletek tartottak; a róm. kath. templomban Lászlóffy László apátplébános fényes segédlettel tartotta a misét. Megjelentek az összes helybeli hatóságok, testületek, a magy. kir. honvédség, az iskolák tanárai és tanítói a tanuló ifjúsággal.

Kitüntetés. A hivatalos lap közli, hogy a király Virányi István ítélőtábla-bírói címével és jellel felruházott oraviczabányai járásbírójának saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a harmadosztályú vaskoronarendet adományozta.

Herczeg Ferencz-ről az Arany János Társaság múlt szombaton Temesvárott tartott zárt ülésében Dr. Szentkláray elnök a legmelegebb szavakkal emlékezett meg, midőn felémelte a pécskai választást. A nagytudományú elnök a következőket mondotta: Akkor kiáltották ki a pécskai kerületben országgyűlési képviselővé Herczeg Ferenczet, társaságunk egyik illusztris tiszteleti tagját. Herczeg tüntető egyéniség. Sok dísz és erőt visz magával a magyar parlamentbe. Meg lehetünk győződve, hogy széleskörű befolyása és előkelő érintkezései nagy hasznára lesznek irodalmi életünknek. Hazafias örömmel üdvözljük Herczeget képviselői minőségében. Elismerés illeti meg azt az értelmes választóközönséget is, mely irodalmunknak egyik legkimagaslóbb alakját bizalmával kitüntette s az ő személyében a szellemi munka értékét kellőképp honorálni tudta. Nagy és mély igazságok rejlenek e szavakban.

Lelkészi választás. A verseczi gör. kel. román lelkeszi állásra Oprea Traján Ó-Möldovai lelkeszi választotta meg a f. hó 3-án tartott közgyűlésen.

Athelyezés. Vármegyének főispánja Paszt Vilmos közleg. gyakornokot Fehértemplomból Verseczre helyezte át.

Várhelyi Ferencz, all. főreáliskolánk általános tisztelet és szeretet által környezett igazgatója a múlt kedden ünnepelte nevénapját. Az ifjúság kitűnően sikerült szerenaddal lepte meg igazgatóját. Közreműködött az ifj. zenekar és Dr. Szörényi József tanár vezérése mellett az ifj. éneklőkar. Az ifjúság nevében Mileker R. kerekded szép beszéddel üdvözölte az igazgatót. Este igaz magyaros áldomás tar-

gott. Romanusz császár szerint csak házasságok között volt illendő a csók.

A kereszténység elterjedésével a csóknak vallási jelentősége lett. Jelképezte a szüzességet, erkölcsöt és ártatlanságot. A vallásban nagy szerepet játszott. Így ha két keresztény a „beke csókjával“ köszöntötte egymást, az annyit jelentett, hogy tisztelik a hitet. A mise után általános csókolódzás volt a templomban. Minthogy a csókot a vallás ily magasatosan értelmezte, több tudós komolyan foglalkozott vele s kutatta azt a mélyeséges okot, amely a hit szent értelmét rejtette magában.

Chrisostanus, az aranyzajú konstantinápolyi püspök, rajongó híve volt a csóknak. Tertullian püspök azonban gyűlölte és úgy vélekedett a csókról, hogy nem emberhez illő. A korról a csók is változott. Különféle jelentőséggel bírt, ámde lényegében az maradt, ami a kezdetben volt.

A bölcsészek szerint a csók a legmegbízhatóbb megnyilatkozása a józan állapotban levők érzelmeinek.

A filozófus azt tartja, hogy a csókolódzó oly természetbuvár, ki a kulszinnel be nem érve, a realizmus fenekére igyekszik.

A szerelmesek és a költők másképp fogják fel a csók jelentőségét. A szerelmesektől hiába kérjük, mi a csók, nem tudnak rá felelni, csak azt mondhatják legföljebb, hogy édes, mámorító...

Darwin, a nagy angol tudós azt állítja, hogy mi európaiak úgy hozzászoktunk a csókhöz, hogy az emberrel született tulajdonságnak mondhatjuk. E tulajdonság az ember kedélyállapotától függ, a mint az illető szeretett személlyel közelebről érintkezik.

A világ minden részében más-más a csók formája. Ahányféle nemzetiség van, annyiféle a csók is. Az ujjeländiáknál és a lappoknál

tartott az igazgató vendégszerető házában, mely alkalommal a szokásos tósztok semhiányoztak.

Meghívó. A Verseczi Kaszinó saját otthonát ma október hó 9-én ünnepélyesen megnyitja. Ebből az alkalomból délelőtt 11 órakor nagytermében díszközgyűlést tart, 1 órakor ugyanott ünnepi lakomát és 8 órakor este táncestélyt rendez, mely ünnepségekre a Kaszinó t. tagjait s azok vendégeit tisztelettel meghívja az elnökség. Belépődíj nincs. A hölgyek kéretnek az estélyen egyszerű ruhákban megjelenni. A díszközgyűlésen fogják leleplezni a „Verseczi Kaszinó“ érdemdus elnökének Weitner Ferencz takarékpénztári igazgatójának nagy méretű sikerült arcképeit is, melyet Estei festőművész, a nagybányai művészkolónia egyik tehetséges fiatal tagja festett. A díszlakoman, — mint az aláírások bizonyítják — ott lesz Versecz intelligenciájának — színe java. Az este tartandó táncmulatságra nagyban készülnek hölgyeink. A „Verseczi Kaszinó“ — melynek érdekében a tagok annyi áldozatkészséget tanúsítottak, elégszám, szép és kényelmes helyiségeivel egyik látnivalója lett Versecznek, melyet büszkeséggel mutathatnak be a városunkban megforduló idegeneknek.

A „Verseczi Magyar Ifjúsági Önképző Egylet“ műkedvelői szakosztálya a múlt szombaton a „Szóllóvenyige“ nagy termében tartotta meg ez évben már 5-ik műkedvelői előadását, a midőn is Géczy J. „A zördög mátkája“ című színművét adták elő. A műkedvelőktől, nagyobbára tőzsgyökerez magyar iparosoktól senki sem kívánhatja, hogy valami magas művészi igényeknek megfelelő előadásokat nyújtsanak, hiszen céljuk nem más, minthogy szinte familiáris körben egymásnak nemes szórakozást nyújtsanak, találkozót adjanak, hol a hasonló érzelmű és gondolkodású magyarok egymást megismerjék és tömörüljenek. Az előadásban a főbb szerepeket a nők közül Máté Rózsika, Gulácsi Mariska, Schreiber Boriska látták el igen ügyesen. Szerepeltek még: Kovács Mariska, Faragó Ilona, Masson Gizella kisasszonyok a férfiak közül Máté János, Kalocsay Gyula, Gerspán József, Ilyés Sándor a főbb szerepekben, továbbá Berki Ignác, Kelemen Mihály, Kalocsay László, Konecsny K. Kelemen János és Nistor György. A előadás összevágo volt, a szereplők szerepeiket jól tudták, csak az ének számok mentek gyengén, előadás után táncmulatság volt. Az egyesület tagjai nap-nap

például a csók abban nyilvánul, hogy az orruk dorzsolik egymáshoz. A finnek háttal közölköznek egymáshoz s ez náluk csókot jelent. A négeréknél pedig az arcnak kézzel való simogatása jelzi a csókot.

A statisztikus Argus szeméi elől mi sem rejtőzhetik el Mi mindent nem gyűjtöttek már össze, szép áttekinthető rendben! Ime ama felkiáltások, amelyeket a hölgyek hallatnak az első csók elcsattanása után:

Egyesek így szólnak:

— Istenem, mit tett ön?!

Mások:

— Jaj, ennyire nem kellett volna elmenünk!

A többi felkiáltás a legnagyobb változottságban a következő:

— Sohasem akarom látni, menjen innét!

— Hagyjon magamra kérem, egyedül akarok maradni!

— Nohát ezt nem hittem volna öntől?

— Oh, én, nagyon szerencsétlen vagyok!

(Ezt könnyekkel, vagy annélkül mondják.)

— Na megálljon! (Ezt különösen a vidéken kedvelik.)

— Uram, ha ezt a férjem tudná, lelőné!

(Nagyon gyakori kijelentés.)

A kis óvatosak:

— Szent Isten, ha megláttak volna bennünket!

Sokan meg semmit se szólnak. — Ez talán a legokosabb.

A csókot a statisztikusok 65 rideg számmal különböztetik meg. A csók lehet többek között hideg, meleg, jeges, lángoló, bődögítő, mámorító, csabító, lopott, átkos, emésztő, forró, remegő, hűtlen, kínos, édes és isteni, mely utóbbinak mindenki bolondja.

B—a S—r.

után szaporodnak. A „V. M. K. E.“ által átnedezett könyvtárt szorgalmasan használják. Az egyesület e tél folgama alatt több „Uránia“ előadást és népszerű felolvasó estét rendez ezzel is művelvén a verseczi magyar iparosokat és ifjúságot.

† **Czecc János tábornok** (1822—1904) a magyar szabadságharc egyik legvittebb katonája, tul a tengeren, a messze idegenben Buenos Airesz ben 82 éves korában meghalt. Halálának híre csak most érkezett a hazába és a hős emlékezetét hosszú cikkekben örökítik meg a fővárosi napi lapok. Bennünket verseczietek annyival is közelebb érint a dolog, mert az agg szabadsághős egyik legjobb embere, kívül halála napjaig a legsűrűben érintkezett Kirchner Ede Verseczről Buenos Aireszbe kivándorolt és ott egy nagy myomda üzlet élén álló igazgató volt. Kirchner E. fordította le német nyelvre Czeccnek dicső emlékeztető szabadság harcunkról spanyol nyelven írt munkáját is, melyet most a kolozsvári erckelye muzeum fog közreadni. Kirchner Ede, mint jó magyar hazafi a messze idegenben is megőrizte a magyar hazához való forró szeretetét és hogy az agg szabadsághősnek igaz barátja, istapolója volt, megérdemli minden igaz hazafi elismerését. A hőseleku szabadságharcosnak Czeccnek igen érdekes emlékei voltak Verseczről. Sokat beszélt a mi szivvel, lélekkel magyar-német ajkú verseczi egykori honvédekéről, és lelkes polgárokról, kiknek az agg harcoss mély hálával is tartozott. 1852 ben, az elnyomatás egyik szomorú évében történt, hogy Figyelmessy, Stein és Czecc üldöztetésük közben, — midőn az osztrák zsoldosok ugyancsak szorongaták őket — Verseczre érkeztek. Három verseczi polgár, névszerint Tangl András és fia Ferencz, valamint Frombach János nem csak útleveleket szereztek a menekülőknél, hanem kocsiira pakolva őket, egy éjél elvitték a Dunához es átsegítették őket a túlpartra. Az osztrák kényuralom kopói valahogy rájöttek a dologra. Egyik tettes avatatlan fűlek előtt elmesélte, hogy „mint szedték rá a németet“ A három derek hazafias polgárt elítélték, a Tangelek, apa és fia 2—2 évi börtönt; — Frombach kire különösen tajt az osztrákok foga — 5 évi börtönt kapott. Milyen más emberek is voltak azok a régiak, azok ugyan nem imádták Bécs és Ausztriát; — Magyarorszag nem volt nekik „Reichshälfte“ . . . . . küzdöttek, szenvedtek a magyar hazáért, a magyar szabadságért.

Az Arany János Társaság szombaton délután zárt ülést tartott Szentkláray Jenő dr. apátkanonok elnökolt az ülésen, aki a nyári szünet irodalmi eseményeit ismertette a tagokkal. Dénes Károly főtitkar jelentésében az Astra roman irodalmi és kozművelődési egyesület minapi ülésével szemben kijelentette, hogy itt nincs helye más kulturának, csak a magyaroknak. A társaság elhatározta, hogy a Muzeumok és könyvtárak országos szövetségének közgyűlése alkalmából október 29-en irodalmi ünnepet rendez, és erre szűkebb bizottságot is küldtek ki Szabolcska Mihály társelnök elnökele alatt. Könyvet is ad ki a társaság, a mely karácsony táján fog megjelenni. Örömeink adott kifejezést a fölött, hogy egyik tiszteletbeli tagja: Herczeg Ferenc a pécskai közönség bizalmából képviselő lett, Szabolcska Mihály szakadatlan munkásságáról és az irodalomnak adott újabb műveiről is lelkesedéssel emlékezett az elnök: jelentette egyben, hogy Jorgné Draskóczy Ilma rendes tag versgyűjteményét sajtó alá rendezik. Arany János olasz nyelven megjelent Toldijat is bemutatta az elnök a társaságnak, s egyben jelenti, hogy az Arany irodalom Lehr Albert Toldi estéjének magyarzata című művével, és Pollak Miksa Arany János és a Biblia című művével gyarapodott. Városunkból az „A. J. T.“ zárt ülésén Perjessy Lajos r. t. vett részt.

A D. M. K. E. Temesvárott. A Délvidéki magyar kozművelődési egyesület vasárnap Szegeden igazgatósági ülést tartott, melyben elhatározták, hogy az idei nagygyűlést decz. hó 8-án tartják meg Temesvárott. Elhatároztak továbbá, hogy Szegeden és Hódmezővásárhelyen internátust álltanak fel a délvidéki szegényebb sorsu tanulók számára.

Ünnepelt jegyző. A verseczi születésű Schurits Ferdinánd temeskutasi jegyzőt tudvalevőleg Réthelyre választották meg jegyzőnek. Ezt az alkalmat felhasználta a temeskutasiak hogy tíz éven át közmegeledés

mellett működött és most távozó jegyzőjüknek szeretetük és tiszteletük jeléül ovációt rendeznek. Szombaton búcsú áldomást rendeztek tiszteletére. Vasárnap pedig az önkéntes tűzoltó egyesület vett megfelelő ünnepek közt búcsút volt főparancsnokától.

A helybéli püspöki rezidenciához tartozó gazdasági épületeknek egy részét — melyek ugyancsak dísztelennitették szép Andrási terünet — mostanában bontogatják. Régi ohajtása az városunk lakosságának, hogy ezen gazdasági épületek közczélra' kisajátítsanak. Most ez irányban újabban ismét tétettek lépések, a mennyiben megbízást kapott Koszirovits Iván főjegyzőnk, hogy a kisajátítás tekintetében az illetékes körökkel tárgyalásokat folytasson. Bar eredménnyel járnának azok.

A régi Czéh féle házat, melyben Versecz első színháza is otthont talált egy időben, — Stark és Kulich verseczi cég megvásárolta és a mennyiben nem ott helyzetnék el a kir. járásbíró, több bérházat fog a nagy telken építeni.

A „Verseczi Polgári Kaszinó“ a mult szombaton rendezte első társasestélyét, mely minden tekintetben igen jól sikerült.

Véres családi dráma folyt le a mult vasárnap városunkban. Tomits Zsiva verseczi lakos mostoha fiát Baics Jánost veszekedés közben melbe szúrta és életveszélyesen megsebesítette. A kegyetlen mostoha apát elfogták és átadták a bíróságnak.

A szüret mely a mult héten szakadatlanul folyt igen élénk tette városunkat. Az utcákon egymást érik a czefrét szállító nagy hordós szekerek. Egyes borkereskedők óriási bevásárlásokat tesznek. Van olyan, ki 400 szekér czefrét is vásárol egy nap és motorral hajtott szőlőszajtokkal és 20—25 kézisajttal dolgozik 50 nappali és 50 éjjeli munkást foglalkoztatván. A pozsonyi hirneves Palugyai cég is óriási bevásárlásokat eszközölt. Daczára annak, hogy az idej bor igen kitűnő lesz a czefre ára még is alacsony 14 — 16 k. hektoliterenként. A kisebb szőlősgazdák ugyancsak panaszkodnak az ólcsó árak miatt.

Herczeg Ferenc Album lesz a Gajari Odön szerkesztésével megjelenő „Az Ujság“ c. független politikai napilap legközelebbi husvéti ajándéka. Karacsnyra pedig gyönyörű naptárral kedveskedik minden előfizetőjének kivétel nélkül. Az Ujság, melynek állandó munkatársai: Herczeg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán, nemcsak értékes ajándékokkal lepi meg előfizetőit, hanem kitűnő lapot is ad, mely értecsültség, hirszolgalat, és bő tartalom dolgában a legfokozottabb igényeket is kielégíti. Ennek tudható be Az Ujság nak páratlanul gyors elterjedése és közkedveltsége az egész országban. Az Ujság előfizetési ára: I óra 2 k. 40 fill., negyedévre 7 korona. Megrendelő cím: Az Ujság kiadóhivatala, Budapest, VII., Kerepesi-ut 54 sz.

Chrysanthemum-kiállítás Temesváron. A nagy kertbarát, Ó cs. és kir. fensége József főherceg védnöksége alatt működő „Országos magyar kertészeti egyesület“ a folyó évben, november hó 12., 13. és 14-én Temesvárott, a magyar kertműipar félszékében Chrysanthemum-kiállítást rendez, mely az eddigi Chrysaathemum-kiállításoknál már azért is jelesebbnek ígérkezik mivel ennek a főrendezője Mühle Árpád a kinek az országban minden évben a legszebb és legnagyobb Chrysanthemum virágai vannak. A temesvári Chrysanthemum-kiállításon tehát ezen új divatvirágok kedvelői, bizton a legszebbet és legjobbbat fogják látni ezekből.

Délvidéki Ifjusági Közlöny cz. alatt hazafias szellemű havi folyóirat indult meg Temesvárott. Szerkesztője Farkas János főreáliskolai tanár, aki mindjárt az első számmal megmutatta, hogy hivatott művelője az ifjusági irodalomnak és mestere a szerkesztésnek. Az első szám gazdag tartalmából kiemeljük Bergmann Agost ny. tanár „Műveltség“ cz. gyönyörű iranyczikkét, melyben sok megszivlelni valót mond el az ifjuságnak. Megkapóan szépek Jakab. Odön Jorgné Draskóczy Ilma és Dénes Károly költeményei. Dr. Kunfi Zsigmond „Érett-ségi után“ czim alatt tanulságos tárczacikket irt. Nátafalussy Kornél és dr. Platz Bonifác tan. ker. főigazgatók arczképei mellett a csatádi Lenau-szober hangulatos képe is disziti a fuzetet, melybe még Szabó Ferencz és Korn-

stein Ernő is irtak közleményeket — A folyóirat előfizetési ára: egész évre 6 kor., félévre 3 k., negyedére 1 k. 50 f. A legmelegebben ajánljuk a szülők és az ifjuság figyelmébe.

Az oraviczi sikkasztás. A oraviczi adóhivatalnál a mult év elején tartott vizsgálat szomorú eredménnyel végződött. Kitűnt, hogy az ország pénzből több mint százezer koronát elsikkasztottak. A gyanu Rieser Hugó adótárosa és Szabó Mózes ellenőrré hárult, akik a vizsgálat folyamán tagadták a sikkasztást, de a szakértői vizsgálat rájuk bizonyította, hogy hamis nyugták alapján vettek föl bírói letéteket, melyeket a maguk czéljaira fordítottak. A fehértemplomi törvényszék előtt lefolyt tárgyaláson a vádlottak azzal védekeztek, hogy 26.000 korona hiányt az elődjük hagyott rájuk s nem merték ezt bejelenteni, nehogy állásukat veszítsék. Szabó annyit beismert, hogy 4000 koronát elsikkasztott, míg az egész hiány szerinte csak 40.000 koronára rug. Rieser váltig tagadta bűnösségét. A törvényszék megállapítván a hivatalos sikkasztás büntetést ezért egyenkint 3¹/₂ évi fegyházra ítélte a vádlottakat. A temesvári tábla két-két évre szallította le a vádlottak büntetését s a kir. Curia Polgár Imre előadásában Dr. Vargha Ferencz koronaügyész helyettes indítványára hozzájárult az ítéltábla ítéletéhez.

Szerkesztői levelezés.

—y —s. A személyeskedésnek hosszú, 19 évi f. szerkesztősködésünk alatt sohasem adtunk helyet, s míg mi állunk lapunk élén, mindennemű provokációk daczára is őrizkedni fogunk a sajtó ezen kinövésétől.

Köszönetnyilvánítás.

Alólirott, mint a bánattól megtört édes anya, ki elveszítette élete jövő reménységét, szerető fiát, elmulaszthatlan kötelességet kívánok teljesíteni akkor, midőn kifejezem legmélyebb köszönetemet mindazoknak, kik felelhetlen fiam

Alexandrovits Szvetiszláv

halála alkalmával részvételükkel elhalmoztak, végtisztességén részt vettek. Különös hálával tartozom a magy. kir. áll. főreáliskola mélyen tisztelt igazgatójának és tanári testületének, valamint a kísérő holgyek és ifjaknak. Fogadják meg egyszer legmélyebb hálámat és köszönetemet.

Versecz 1904 szept 6.

Özv. Alexandrovits Ilona.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1904. október hó 1-től.

Fehértemplomból érkezik

4:43 reggel, 7:06 d. e. 11:13 délben, 5:46 este

Temesvár felé indul:

4:51 reggel, 7:16 d. e. 11:18 délben, 5:56 este

Temesvárról érkezik:

8:08 reggel, 12:32 délben* 4:33 d.u. 10:21 este

Fehértemplom felé indul:

8:18 reggel, 12:17 délben, 4:43 d. u. 10:29 este

Becskerekéről érkezik:

10:58 délelőtt. 9:49 este.

Becskerek felé indul:

5:05 reggel, 1:55 délután.

Pancsováról érkezik:

6:57 reggel 12:15 délelőtt 5:40 délután.

Pancsova felé indul:

4:48 reggel 8:50 reggel, 6:20 este

Lugosról érkezik:

8:13 reggel, 5:48 este.

Lugos felé indul:

3:15 reggel, 1:05 délben.

Budapestre beérnek a Verseczről direkt összeköttetési vonatok 1:25 d.u. 7:40 este 7:15 reggel Budapestről indul és Verseczre direkt összeköttetése van este 7 óra, este 10:10 reggel 8.15, d. u. 2.30.

Vásár hirdetmény.

A verseczi „Lukács“ nagy vásár“ f. ó. október hó 28., 29., 30. és 31-én fog megtartatni.

Marhat csak nappal és pedig reggeli 6 órától este 5 óráig szabad felhajtani és miután október 27-én heti vásár van, a marha felhajtása 27-én megengedtetik.

Szekeres, rendőrfőkapitány.

5613. szám 1904.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az idej közös hadseregbeli ellenőrzési szemle Versecz városában f. é. október hó 11, 12 és 13-an a város-hazánál fog megtartatni a következő sorrendben

Oktober 16-án a cs. és kir. 61 számú gyalogezredhez tartozó legénységgel, oktober 12. és 13.-án a többi csapattekhez tartozó legénységgel Felhivatnak ennélfogva a helyben tartozkodó nem tényleges állományu katonák-katonai igazolványi könyvhöz mellékelt oktatás 39 pontjában említettek kivételével, miszerint a fent kitűzött napokon mindenkor reggeli 8 órakor pontosan jelenjenek meg és az igazolványi könyveket magukkal hozzák, mert a meg nem jelenők, vagy elkésve beérkezők az utószemlére kötelesek megjelenni s ezen felül a mennyiben elmaradásukat igazolni nem tudják a katonai szabályok szerint meg is fognak büntetenni.

Az utószemle f. é. november hó 14, 15 és 16-án Temesvárott a „Nándor“ laktanyában tartatik meg.

Verseczen, 1904. évi szeptember hó 9-én.

Polgármester helyett:

Koszirovics, főjegyző.

6619. szám. — 1904. tkvi.

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A verseczi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Hajdu Frigyes ügyvéd által képviselt temesi agrár takarékpénztár részvénytársaság javára, Jovanovics Konstantin és Jovanovics Drágina kis számi lakosok elleni végrehajtási ügyében 24) k. 240 k. és 7906 k. 74 f. tőke és jár: valamint a csatlakozást nyert temes moraviczi népbank javára 76 k. 272 k. és 116 k. tőke és jár negyzsami takarékpénztár javára 150 k. 144 k. 220 k. 140 k. 140 k. 146 k. 296 és 181 k. tőke és jár: Dr. König Armin verseczi lakos javára 43 k. 90 k. 34 k. és 26 k. tőke és jár; a temes kutasi takarékpénztár javára 245 k. és 500 k. tőke és jár; a polgári takarékpénztár javára 298 k. tőke és jár; végül Ifkovics Ferencz javára 94 k. tőke és jár; kielégítése végett a temesi agrár takarékpénztár részvény társaság utóajánlata folytán az árverést újlag elrendelte.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő, s a kis szám 15 sz. tkvbe irt A I 611/a br. sz. ingatlan 196 k-ban; a kiszámi 47 sz. tkvben felvett A I 616 hr. sz. ingatlan 176 ko ban; a kiszámi 100 sz. tkvben irt A I 197 hr. sz. 103 öszs. beltelkes ház és 609 hr. sz. pótkert 368 k-ban, a kiszámi 146 sz. tkvben irt A I 629/a és (772-773 a) hr. sz. ingatlanok az oda tartozó 2 hold legelő illetményvel 2948 k-ban, a kiszámi 224 sz. tkvben felvett A I 629/c és (772-773 c) hr. sz. ingatlanok az oda-tartozó hold legelővel 2835 k-ban, és a kiszámi 239 sz. tkvben irt A I 629/b és (772-773 b) hr. sz. ingatlanok az oda tartozó 1 hold legelővel 2835 k-ban, megállapított kikiáltási árban, és pedig a kiszámi 100 224, és 239 sz. tkvben felvett ingatlanokra özv: Jovanovics Drága javára kebelezett özvegyi haszonélvezeti jog fentartása nélkül 1904. évi november hó 14-ik. napján délelőtt 9 órakor e kir. járásbíró, árverelő helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni. u. m.:

1. Utóajánlotot tevőre a megajánlott 121 k. 110 k.; 242 k. 4570 k. 50 f. 2768 k. 50 f. és 2607 k. összesen 10.417 k. feltétlenül kötelező.

Árverezni kívánók tartoznak bánatpénzzül az ingatlan kikiáltási árának 10%-át vagyis 19 k. 60 f. 17 k. 60 fill. 36 k. 80 f. 294 k. 80 f. 288 k. 50 f.; és 283 k. 50 f. öszségeket készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított sz. 1881. november hó 11-én 3333. sz. a. kelt I. M. R. 8. §-ában jelzett ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez leteni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történő előleges elhelyezéséről kiállított alismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontja a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóság irodában a községi előjárásnál megtekinthetők.

Verseczen a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság 1904 évi augusztus hó 27-ik napján.

Ambrus kir. aljbíró.

8336. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhirre tétetik, hogy az idej honvédségbeli ellenőrzési szemle Versecz városában f. é. október hó 14. és 15-én a városházánál fog meg tartatni.

Felhivatnak ennél fogva a helyben tartozkodó nem tényleges allománya és a honvédséghez tartozó legénység a honvéd igazolványi könyvhöz mellékelt oktatás 39. pontjában említettek kivételével, — miszerint a fentkitűzött napokon mindenkor reggel 8 órakor pontosan, jelenjenek meg és az igazolványi könyveket magukkal hozzák, mert a meg nem jelenők vagy elkésve beérkezők az utószemlére kötelesek megjelenni s ezen felül a mennyiben elmaradásukat igazolni nem tudják, a katonai szabályok szerint meg is fognak büntettetni.

Az utószemle f. é. november hó 15-én a verseczi honvéd laktanyában fog megtartatni.

Verseczen, 1904. évi szeptember hó 12-én

Polgármester helyett:

Koszirovics, főjegyző.

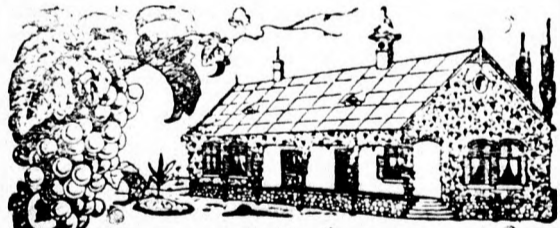
9918 szám tan. 1904.

Hirdetmény.

Ezennel közhirre tétetik, hogy Versecz város 1905 évre szóló házi, központi villamos telep 1905 évi üzemének-, korházi-, nyugdíj-, árva-ház-, szegényalap-, mezőcsédszépítési társaságának Versecz város törvényhatósági bizottságának f. é. szeptember hó 26-án tartott közgyűlésében tárgyalt költségelirányzata az azt megállapító 154/1904 jkvi számú közgyűlési határozattal együtt folyó évi október hó 6-ától kezdve 15 nap alatt az az 1904 évi október hó 20-áig bezárólag a városi számvétségnél a szokott, hivatalos órák alatt közbetekintés végett kitétetik jogában állván az 1886 évi XX. tcz. 8. §-a értelmében minden adózónak a fentérett idő alatt az idézett közgyűlési határozat ellen felelőzetését a városi tanácsnál írásban beadni.

Versecz, 1904 évi október hó 3-án.

polgármester és főjegyző helyett:
Pávlovics, tanácsnok.

SZÖLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lógának alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérett idején a legkitűnőbb muskátály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcselgyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs mezt minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fényomatu katalógus neknek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levele-vel a honlapunkra tudatja.

Cím:

Magyarországi első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

10 129 szám tan. 1904.

Hirdetmény.

A törskönyvezési munkák a Debreczen—Fehértemplomi állami közúton folyó hó 6-ától 11-ig a temesvári oldal felől megkezdetnek Ezen uttal határos tulajdonosok értesítetnek, hogy a kinövekezés ellen netán felmerülő észre- vételeiket akár a törskönyveknek a hitelesítést megelőző közszemlére tétel idejében írásban akár a hitelesítési eljárás napján a hitelesítő küldöttség előtt szóval adhatják elő.

Versecz, 1904 évi október hó 3-án.

polgármester és főjegyző helyett:
Pávlovics, tanácsnok.

BRÁZA Y-féle SÓSBORSZESZ

A BRÁZA Y-féle sósorszesz megbe- csülhetetlen mint erősítő szer gyerme- keknél, gyenge vagy idősebb embereknél.

Schicht-szappan

jegyek:

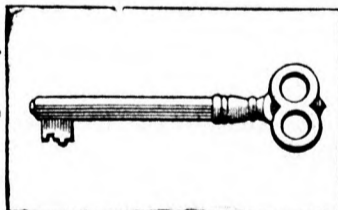
„szarvas“

„kulcs“

Legjobb, legkiadósabb, és az- ért a legolcsóbb szappan.

Tiszta minden ártalmas vegyülettől.

Mindenütt kapható.

Bevásárlásnál legjobban arra kell ügyelni, hogy minden darab szappan „Schicht“ nevet, és egyet a fentebbi védjegyekből visel.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.) Sürgőnycim: Eternit Budapest. Telefon 12—92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső-Ausztria).

ETERNIT-PALA

AZBESZT-CEMENT-PALA

HATSCHEK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetzetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

Eternit Művek Hatschek Lajos Budapest, VI., Andrassy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Evi gyártás 1500 kocsirakomány. — Kérjen ismertetést.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdonos nyomása Versecz.